

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **22 Nisan 2026**

Sayı: **18540**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

43769

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Ömer Bolat tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. Mustafa ADIGÜZEL
Ordu Milletvekili

Kooperatiflerin dijital ortamda izlenmesi amacıyla kurulan Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS), 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve ilgili ikincil mevzuat kapsamında uygulamaya alınmıştır. KOOPBİS çerçevesinde; kooperatiflerin ortaklık yapıları, pay hareketleri, genel kurul kararları ve mali verileri gibi çok sayıda bilginin sisteme eksiksiz ve güncel olarak girilmesi zorunlu tutulmuştur. Bu yükümlülük, Kooperatif Bilgi Sistemi Yönetmeliği'nin özellikle 5'inci maddesi ile düzenlenmiştir. Ancak söz konusu yükümlülüklerle ilişkin açık bir son tarih düzenlemesi yönetmelikte yer almamakta, uygulamada süreler Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan duyuru ve idari yazılarla belirlenmektedir. Bu kapsamda veri girişleri için son tarih 26 Nisan 2026 olarak ilan edilmiştir. Öte yandan, veri giriş yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde uygulanacak idari para cezaları doğrudan KOOPBİS'e özgü olarak düzenlenmemiş; 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu Ek Madde 2 hükmünün geniş yorumlanması suretiyle uygulanmaktadır. Bu çerçevede, her bir yükümlülük ihlali için yaklaşık 8.600 TL'den başlayan ve yönetim ile denetim kurulu üyelerine ayrı ayrı uygulanmak suretiyle toplamda 80.000 TL'yi aşabilen idari para cezaları söz konusu olabilmektedir. Sahadan gelen bilgiler, özellikle tarım, kadın girişimi ve küçük ölçekli üretim kooperatiflerinde ciddi sorunlar yaşandığını göstermektedir. Bu kooperatiflerin büyük bölümü gönüllülük esasına göre faaliyet göstermekte, çoğu zaman profesyonel idari kapasiteye sahip olmamakta ve huzur hakkı dahi almayan yönetim kurulları tarafından yürütülmektedir. Ayrıca, kooperatiflerin genel kurul kararları ve birçok resmi işlemi hâlihazırda kamu otoritelerinin denetiminden geçmekte; İl Müdürlükleri ve Ticaret Sicil Müdürlükleri aracılığıyla kayıt altına alınmaktadır. Bu durum, aynı bilgilerin ayrıca sisteme girilmemesi halinde ağır idari yaptırımlara bağlanmasının sahada çelişki yarattığı yönünde eleştirilere neden olmaktadır. Bunun yanı sıra, mevcut uygulamada büyük ölçekli, profesyonel yönetim kadrolarına sahip kooperatiflerle; küçük, yerel ve gönüllülük esaslı kooperatifler arasında herhangi bir ayırım yapılmaksızın aynı yükümlülük ve cezai rejimin uygulanması, ölçülülük ve eşitlik ilkeleri açısından tartışmalara yol açmaktadır. Sahadan iletilen bilgilere göre; çok sayıda kooperatifte yönetim kurullarının istifa noktasına geldiği, kooperatiflerin dağılma riskiyle karşı karşıya olduğu ve özellikle kadın kooperatifleri başta olmak üzere yerel kalkınma yapılarının zayıfladığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

1. KOOPBİS veri giriş yükümlülüğüne ilişkin son tarih, yönetmelikte açıkça düzenlenmemişken, Ticaret Bakanlığı tarafından idari duyurularla belirlenen sürelerin esas alınarak idari para cezası uygulanmasının hukuki dayanağı nedir?
2. KOOPBİS yükümlülüklerine uyulmaması halinde uygulanan idari para cezalarının, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu Ek Madde 2 kapsamında değerlendirilmesi suretiyle geniş yorumlanmasının, hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleri açısından uygun olduğu düşünülmekte midir?
3. Aynı cezai rejimin; büyük ölçekli, profesyonel yönetim yapısına sahip kooperatifler ile gönüllülük esasına dayalı küçük ve yerel kooperatiflere ayırım yapılmaksızın uygulanmasının, Anayasa'da yer alan eşitlik ve ölçülülük ilkeleriyle uyumu nasıl değerlendirilmektedir?
4. KOOPBİS kapsamında istenen bilgilerin önemli bir kısmının hâlihazırda kamu kurumlarının denetiminden geçmiş ve resmi kayıtlarda mevcut olduğu dikkate alındığında, veri tekrarına dayalı bu yükümlülüklerin sadeleştirilmesine yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır?
5. Özellikle kadın kooperatifleri ve küçük ölçekli üretim kooperatifleri için; kademeli yükümlülük sistemi, rehberlik ve uyum süreci, cezai yaptırımların ertelenmesi yönünde bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
6. 26 Nisan 2026 tarihinde sona erecek sürenin ardından, sahadaki uyum düzeyi dikkate alınarak yeni bir süre uzatımı yapılması veya cezai yaptırımların kademeli uygulanmasına yönelik bir değerlendirme bulunmakta mıdır?
7. KOOPBİS sisteminin uygulanmasında karşılaşılan teknik ve idari sorunlara ilişkin Bakanlığınıza iletilen başvuru ve şikâyet sayısı kaçtır? Bu başvuruların ne kadarı küçük ve orta ölçekli kooperatiflerden gelmektedir?